

TERUGBLIK PROVINCIALE CONTACTDAGEN

We mochten dit jaar meer dan 400 deelnemers verwelkomen op onze provinciale contactdagen. Wat kunnen we onthouden?

VLARIO-BESTEK EN STANDAARDBESTEK 250

Het nieuwe VLARIO-bestek versie 4.0 kan u terugvinden op onze website in het dossier 'bestekteksten'.

PRAKTISCHE TOEPASSING VAN HANDHAVING

Handhaving is noodzakelijk. Communicatie blijft hierbij de eerste en cruciale stap. Er zijn verschillende handhavingsmogelijkheden ter beschikking voor de gemeenten/rioolbeheerders waarin zij zelf een keuze kunnen maken.

PATRIMONIUMBEHEER PUBLIEKE RUIMTE

Diest, Scherpenheuvel-Zichem en Heusden-Zolder lieten in hun kaarten kijken en deelden hun beleid inzake onderhoud en renovatie die hopelijk inspirerend gewerkt hebben voor andere gemeenten om hier ook verder mee aan de slag te gaan.

VEILIGHEID EERST

STOP onveilig werken! Wanneer je een onveilige situatie ziet, durf dit dan te melden. Aquafin stelde het WAVE-principe (Werken Aan Veiligheid) voor. Een oproep aan iedereen om medewerkers op te leiden en juiste beschermingsmaatregelen te voorzien. VLARIO zal een nieuwe werkgroep Veiligheid oprichten om dit thema verder aan te pakken.

SIRIO

Een tool om efficiënte hemelwatervoorzieningen snel te ontwerpen op basis van langetermijnsimulaties. Ook voor gemeenten kan SIRIO een meerwaarde bieden bij de opmaak van rioleringsontwerpen en hemelwaterplannen. Om met SIRIO te leren werken kan u zich inschrijven voor de opleiding.

DE SLOOPOPVOLGING VOOR BOUW- EN INFRASTRUCTUURWERKEN INFOESSIES VOOR OPENBARE BESTUREN EN STUDIEBUREAUS

De vzw Tracimat en de vzw Grondbank organiseren in de loop van december 2017 en januari 2018 een reeks informatienamiddagen, specifiek gericht naar openbare besturen en studiebureaus. Deze sessies worden georganiseerd met de steun van de Vlaamse provincies en in samenwerking met de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM). Hiermee bereidt Tracimat u voor op de aankomende wijzigingen voor de sloop/opbraak van gebouwen en infrastructuur. In aanloop naar het nieuwe acceptatiebeleid bij brekers vanaf 24 augustus 2018, is het belangrijk dat u nu reeds de nodige voorbereidingen treft. Meer info via www.tracimat.be/informatienamiddagen-voor-openbare-besturen-en-studiebureaus.

KEURING PRIVÉWATERAFVOER

Begin september publiceerde VMM het rapport “Toepassing algemeen waterverkoopreglement 2016”. Volgens de cijfers van VMM werden er in Vlaanderen 22.374 keuringen van de privéwaterafvoer uitgevoerd. Dit zijn zo’n 20% meer keuringen dan in 2015 (18.549).

Het grootste deel van de keuringen (13.037 of 58 %) gebeurt in kader van de eerste ingebruikname (nieuwbouw). 7.807 keuringen (35 %) gebeuren naar aanleiding van de aanleg van een gescheiden riolering (afkoppelingsproject). Daarnaast worden 1.526 keuringen (7 %) uitgevoerd naar aanleiding van belangrijke wijzigingen en er werden 4 keuringen uitgevoerd op vraag van de exploitant, naar aanleiding van een inbreuk op de gelijkvormigheid.

In totaal gebeurden er ook 709 herkeuringen. In 206 gevallen werd een aansluiting van de installatie geweigerd. De weigering tot aansluiting kan gebaseerd zijn op een weigering van de eigenaar, het niet-conform zijn van de scheiding van afvalwater en regenwater en/of de regenwaterput en/of de lozing en/of de herkeuring.

Midden 2017 zijn er sinds de invoering van de verplichte keuring op 1 juli 2011 49.360 VLARIO-keuringen uitgevoerd. De meeste keuringen worden uitgevoerd voor het type ‘eerste ingebruikname’, bij nieuwbouw en ten tweede voor afkoppelingsprojecten. We zien nog steeds jaarlijks een stijging maar wettelijk zouden er veel meer keuringen uitgevoerd moeten worden. Als je kijkt naar de keuring drinkwater werden er voor eerste ingebruikname in 2016 48.959 keuringen uitgevoerd. Dit betekent dat er ook ten minste evenveel keuringen uitgevoerd dienden te worden van de privéwaterafvoer, terwijl er slechts 13.037 keuringen privéwaterafvoer werden uitgevoerd.

VMM geeft aan dat de volledigheid van de aangeleverde gegevens moeilijk is in te schatten. Een systematische en eenduidige registratie van de uitgevoerde keuringen staat zeker nog niet overal op punt. Zo wordt voor een aantal gemeenten informatie over keuringen ontvangen vanuit verschillende bronnen.

BETERE OPVOLGING IS NOODZAKELIJK

Het is de taak van de rioolbeheerder om de keuringen op te volgen voor zijn grondgebied. Dit betekent dat de bewoners ook geïnformeerd moeten worden over de verplichte keuring bij de aanvraag van een rioleringsaansluiting en/of via de bouwvergunning. Goede communicatie is cruciaal en een eerste stap voor het handhavingsbeleid. De vereisten dienen duidelijk mee opgenomen te worden in de bouwvergunning en het rioleringsplan dient grondig nagekeken te worden.

Veel gemeenten/rioolbeheerders dienen zich te organiseren om de keuringen op te volgen en dienen een handhavingsbeleid op te stellen voor zowel het niet afleveren van een keuring alsook de opvolging van niet-conforme keuringen en oranje attesten (conform met aandachtspunten). VLARIO wil hen hierbij helpen en begeleiden om dit verder op punt te stellen. Het VLARIO KPR-systeem biedt de mogelijkheid om de bouwvergunning in te geven en maakt een betere opvolging mogelijk omdat je kan zien of hiervoor een keuring is uitgevoerd. Er werd ook een nieuw belastingreglement ter beschikking gesteld als stok achter de deur.

Gemeenten/Rioolbeheerders die meer informatie wensen over de mogelijkheden kunnen contact opnemen met VLARIO.

UNIFORM AFKOPPELINGSADVIES

Tijdens een afkoppelingsproject stelt de rioolbeheerder vaak (gratis) een afkoppelingsadviseur ter beschikking voor de burger. De studiebureaus die de afkoppelingsadviezen opmaken hebben hiervoor vaak een eigen werkwijze uitgewerkt die verschillend zijn over Vlaanderen. Met werkgroep 4 werd gewerkt aan een uniform afkoppelingsadvies en een uniforme legende voor de afkoppelingsplannen.

De leden van werkgroep 4 gaven alvast hun akkoord om deze uniforme werkwijze in de toekomst op te leggen bij hun afkoppelingsprojecten. Wij verzoeken de afkoppelingsadviseurs om bij te dragen aan een uniforme aanpak in Vlaanderen en de uniforme legende en afkoppelingsadvies toe te passen. Zij werden hiervan ook op de hoogte gebracht.

Het nieuwe afkoppelingsadvies en de legende voor de afkoppelingsplannen kan u terugvinden op onze website via www.vlario.be/dossiers/vademecum-particulieren. Studiebureaus, gemeenten en rioolbeheerders kunnen een digitale invulversie en het dwg-bestand met de uniforme legende opvragen bij Vlario.

HET BELANG VAN INFILTRATIE IN HET BRONBELEID

Door Bram Vogels, Vlaamse Milieumaatschappij

In Vlaanderen wordt er al decennia zeer sterk ingezet op een doorgedreven regenwaterbeheer. Begin jaren negentig werden de eerste regelgevende initiatieven genomen voor het publiek domein. Dit is echter in een stroomversnelling terecht gekomen begin 2000 door het verplicht stellen van bronmaatregelen op particulier domein. Deze regelgeving werd doorheen de jaren verder en verder aangepast waarbij veiligheidsaspecten verder werden opgetrokken, ontwerpstormen werden aangepast aan de klimaatverandering en naast het verplichte hergebruik ook de verplichting voor infiltratie werd opgelegd voor zowel particulier als openbaar domein. In elk project moet dan ook in eerste instantie ingezet worden op hergebruik van regenwater, de overloop van de regenwaterput moet vervolgens aangesloten worden op een infiltratievoorziening en enkel daarvan mag een noodoverlaat verder afvoeren naar het afwaarts systeem. Vertraagde afvoer van regenwater is in Vlaanderen niet meer toegestaan tenzij wordt aangetoond dat infiltratie niet mogelijk is. In elke vergunning worden deze randvoorwaarden afgetoetst door de uitvoering van een watertoets.

Om te beoordelen of de huidige regelgeving het gewenste effect heeft en daarnaast na te gaan vanaf wanneer wel of niet geïnfiltreerd moet worden werd een doorgedreven modellering met een gekoppeld waterloop-riool model uitgevoerd door de Vlaamse Milieumaatschappij in samenwerking met Aquafin. Hieruit blijkt dat bij een correcte toepassing van het uitgestippelde bronbeleid de impact van klimaatverandering meer dan ondervangen kan worden. Indien niets wordt gedaan zal het volledige watersysteem op alle vlakken achteruitgaan, zowel met toenemende overstromingen, een slechtere waterkwaliteit, e.d. tot gevolg. Dit moet vermeden worden en de modelleringen tonen aan dat het ook kan. Wanneer het bronbeleid wordt ingerekend blijkt niet enkel dat de impact van klimaatverandering en bijkomende verharding wordt ondervangen, maar dat de situatie zelfs een stuk verbetert in vergelijking met de huidige situatie. Mits het toepassen van een doorgedreven bronbeleid kunnen dus heel wat problemen die zich vandaag de dag stellen ondervangen worden. Zowel voor wat betreft de impact op waterkwaliteit (riooloverstroming, ...) als waterkwaliteit (overstort, verdunning RWZI, ...) verbetert de situatie sterk. De regelgeving is dus meer dan klimaatrobust.

Verder blijkt op basis van de modelleringen dat de grenswaarde om nuttig te infiltreren veel lager ligt dan initieel werd aangenomen wanneer dit voor een volledig stroomgebied wordt doorgerekend voor zowel het waterloop- als rioolstelsel. Gebruik makend van een multicriteria-analyse waarbij zowel waterkwaliteit als -kwaliteit in rekening wordt genomen zijn de grenswaarden verder verrijkt. De Vlaamse Milieumaatschappij heeft daarom de nuttige ondergrens

waarbij verplicht wordt ingezet op infiltratie sterk verlaagd, $K_{sat} > 1 \times 10^{-7} \text{ m/s}$ of $> 5 \times 10^{-7} \text{ m/s}$ afhankelijk van de situatie van het afwaarts ontvangend watersysteem.

Gebruik makend van dit kader bereidt Vlaanderen zich verder voor om zowel de bestaande problemen op te lossen, maar ook te garanderen dat onder invloed van klimaatverandering de effecten meer dan ondervangen kunnen worden. Het bronbeleid in Vlaanderen vormt dan ook een belangrijk speerpunt in de hele werking inzake integraal waterbeleid. Tot slot moet wel benadrukt worden dat het bronbeleid ook geen wonderoplossing is voor de zeer extreme neerslagevents die we o.a. in 2016 hebben meegemaakt. Naast het bronbeleid zal ook nog steeds sterk moeten ingezet worden op een waterrobuuste inrichting van Vlaanderen om de schade tot een minimum te beperken wanneer het toch grondig mis gaat als gevolg van zeer extreme neerslag. Het waterbeleid moet een en/en verhaal zijn waarin infiltratie in de huidige situatie al een belangrijke plaats krijgt en dit belang zal in de toekomst enkel nog maar meer toenemen.

RICHTLIJNEN ONDERGRONDSE INFILTRATIE-VOORZIENINGEN

Vlario deed samen met KURIO en OCW onderzoek naar de werking van een bestaand infiltratiebekken in Diepenbeek op de schoolcampus van Xios. Uit het onderzoek volgde enkele aanbevelingen waaruit de noodzaak ontstond om verdere richtlijnen uit te schrijven voor een goed ontwerp, plaatsing, onderhoud en beheer voor ondergrondse infiltratievoorziening.

Via de ad hoc werkgroep 6 werkten leveranciers, rioolbeheerders en betrokken actoren de 'Richtlijnen ondergrondse infiltratievoorzieningen', afgekort de 'ROI' verder uit. Het resultaat werd 26 oktober in primeur voorgesteld op Aquarama en zijn een aanvulling/uitbreiding op deel 3 van de code goede praktijk riolering. Het is een levend document. Kijk dus steeds op de website voor de laatste versie.

De ad hoc werkgroep werkt momenteel verder aan de richtlijnen voor bovengrondse infiltratievoorzieningen. De 'Richtlijnen ondergrondse infiltratievoorzieningen' en het onderzoek OCW kan u raadplegen op onze website in het dossier hemelwater. De verschillende type infiltratievoorzieningen vindt u terug in de 'Katern Hemelwater' (ledengedeelte - publicaties) alsook de systeemkaarten van de leveranciers (dossier hemelwater).

START WERKGROEP VEILIGHEID!

Tijdens de provinciale contactdagen werd het topic veiligheid op de kaart gezet. Dit proefde duidelijk naar meer en daarom richt Vlario een ad hoc werkgroep veiligheid op. Hoofddoel is veiligheid op sectorniveau bespreekbaar te maken en te streven naar eenduidige veiligheidsafspraken voor de operatoren. Andere sectoren gingen Vlario voor op dat vlak en plukken er vandaag de vruchten van. Op termijn kan deze werkgroep uitgroeien tot een kennisdatabank waarin goede praktijken en veiligheidsinformatie met elkaar gedeeld worden.

Denk aan verplichtingen vanuit de Welzijnswetgeving voor opdrachtgevers en hun aannemers/contractoren. Of het uitdiepen van zeer gerichte thema's zoals: werken in besloten ruimten, biologische agentia, werfinrichting, wegennet enzovoorts. Wat zijn de juridische consequenties van het stil leggen van een werf en welke is de aansprakelijkheid van het bestuur?

Om deze en andere vragen te beantwoorden zal er in 2018 een opleiding georganiseerd worden. Doelmatige communicatie borgt dan weer de breed gedragen betrokkenheid van alle actoren.

Om met kennis van zaken en gezag te spreken, zal de werkgroep samengesteld worden uit een representatieve en brede afvaardiging. We doen bij deze een oproep aan alle geïnteresseerde professionals die mee de handen uit de mouwen willen steken; Aquafin, Constructiv, opdrachtgevende besturen, preventieadviseurs, veiligheidscoördinatoren,.... Meld je bij Vlario en bouw mee aan Veiligheid. Veiligheid loont!

GEBRUIK JUISTE GLIJMIDDEL

Uit een gevoerd onderzoek in de praktijk is gebleken dat er bij het in mekaar schuiven van 2 buizen met spie- en mofeinde er niet altijd met het correcte glijmiddel wordt ingestreken of het verkeerde buiseinde wordt ingestreken. Gevolg hiervan is dat spie- en mofeinde heel moeizaam in mekaar schuiven, waarbij een te grote spleetwijdte aanwezig is, de rubberen dichtingsring beschadigd kan worden of een scheur in de mof kan ontstaan, hetgeen aanleiding geeft tot een ondichte voegverbinding.

Dit voorkomt men wanneer het correcte glijmiddel wordt gebruikt welke hoort bij elk soort buismateriaal en soort buisverbinding.

Het glijmiddel moet daarom steeds besteld worden samen met de buizen bij de buisfabrikant (overeenkomstig de voorschriften van art. 1.1.2.3 van hoofdstuk 7 van SB 250-3.1) en de verstrekte instructies van de buisfabrikant over het instrijken van spie- of mofeinde zijn hierbij correct op te volgen.

Hierbij een oproep om steeds het juiste glijmiddel te gebruiken zoals voorgeschreven door de fabrikant.

STUDIEOPDRACHTEN INFRASTRUCTUUR: HERZIENING BELANGRIJK ECONOMISCH NADEEL

De aanhoudende laagconjunctuur in de sector van publieke infrastructuurwerken heeft er toe geleid dat veel advies- en ingenieursbureaus het moeilijk kregen om het hoofd boven water te houden. Op initiatief van Aquafin en ORI heeft VLARIO meegewerkt om een berekeningswijze te ontwikkelen voor een financiële compensatie voor belangrijk nadeel wanneer het evenwicht op de markt sterk verstoord is.

In een gezamenlijke werkgroep onder de koepel van VLARIO heeft men een consensus bereikt over de herzieningsformule voor economisch belangrijk nadeel met alle partijen.

De compensatieregeling is gebaseerd op de regelgeving van de wet op de overheidsopdrachten. Dit betekent onder andere dat de compensatie project per project tijdig gemeld en aangevraagd dient te worden.

- **Algemene aannemingsvoorwaarden:** artikel 16§1 AAV en 16§2 AAV voor studieopdrachten bekendgemaakt vóór 1 juli 2013.
- **Algemene uitvoeringsregels:** artikel 54 AUR minstens omwille van onvoorziene omstandigheden in de zin van artikel 56 AUR voor studieopdrachten bekendgemaakt na 1 juli 2013.

Het advies- en ingenieursbureau dient dit belangrijk economisch aandeel te motiveren. Indien het opdrachtgevend bestuur beslist dit niet te aanvaarden, is het zijn verantwoordelijkheid om dit te motiveren. De leidraad die werd opgesteld door ORI in samenwerking met haar juristen vindt u terug via www.ori.be.

DOORLOOPTIJD RIOLERINGSPROJECTEN VAN INITIATIEF TOT REALISATIE!

De gemiddelde doorlooptijd van een rioleringsproject bedraagt momenteel 7 jaar. Enkele oorzaken van de vertraging zijn de wijzigende juridische administratieve randvoorwaarden en de complexiteit in de samenwerking met verschillende medefinanciers. Het is daarom belangrijk om tijdig de juiste afspraken te maken. In eerste instantie worden de gemeenten hierop aangesproken. Zij dragen de immers de maatschappelijke en politieke verantwoordelijkheid voor hun burgers om een efficiënt en duurzaam (afval)waterbeleid te organiseren.

Vanuit de adviesraad van VLARIO werd de vraag gesteld om een voorstel te formuleren hoe er vanuit de sector wordt omgegaan met projectmanagement temeer dit in praktijk de cruciale factor is om een project te doen slagen. Om hierop een antwoord te bieden werd binnen VLARIO een overleg opgestart met afgevaardigden van gemeenten, rioolbeheerders, Aquafin, AWV, VMM en studiebureaus. De doelstelling is om deze doorlooptijd terug tot een aanvaardbaar niveau te krijgen.

Meer weten? Neem gerust contact met het secretariaat van VLARIO – info@vlario.be

OPLEIDINGEN & STUDIEDAGEN

OPLEIDING AFKOPPELINGSADVISEUR GROTE PROJECTEN

1 dag, 5 december in Oosterzele en 12 december in Lubbeek

OPLEIDING SIRIO

1 namiddag, 6 december in Leuven

OPLEIDING WERFTOEZICHT

5-daagse opleiding, mei-juni 2018

OPLEIDING AFKOPPELINGSADVISEUR

2-daagse opleiding, mei 2018

OPLEIDING KEURDER PRIVE-RIOLERING

3-daagse opleiding, juni 2018